

Normatīvais regulējums

Publicēts: 12.05.2020.

Atjaunināts: 17.05.2021.

Bīstamo kravu pārvadājumus ar autotransportu Latvijā reglamentē Bīstamo kravu aprites likums, Autopārvadājumu likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta 2005.gada 6.septembra noteikumi Nr.674 "Bīstamo kravu pārvadājumu noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi Nr.674). Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 24.septembra Direktīvas 2008/68/EK par bīstamo kravu iekšzemes pārvadājumiem (turpmāk – Direktīva 2008/68/EK) 3.pants nosaka, ka bīstamo kravu pārvadājumus atļauj, ja ir ievēroti Direktīvas 2008/68/EK I pielikuma I.1. iedaļā, II pielikuma II.1. iedaļā un III pielikuma III.1. iedaļā izklāstītie nosacījumi. Direktīvas 2008/68/EK I pielikuma I.1. iedaļā ir iekļauts 1957.gada 30.septembra Nolīgums par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu (ADR), ieviešot Latvijas likumdošanā Direktīvas 2008/68/EK prasības, MK noteikumu Nr.674 3.punkts nosaka, ka Latvijā bīstamo kravu starptautiskos un iekšzemes pārvadājumus veic atbilstoši ADR nolīguma prasībām, un arī Bīstamo kravu aprites likuma 3.panta trešā daļa nosaka, ka jautājumus par bīstamo kravu apriti un tās uzraudzību autopārvadājumu jomā reglamentē ADR. Latvija 1996.gada 24.oktobrī pievienojās ADR un protokolam par grozījumiem nolīgumā.

Bīstamo kravu pārvadājumus dzelzceļa transportā reglamentē Bīstamo kravu aprites likums, Dzelzceļa likums, Dzelzceļa pārvadājumu likums un Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumi Nr.226 „Noteikumi par bīstamo kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu”. Direktīvas 2008/68 II pielikuma II.1. iedaļā ir iekļauts 1999.gada 3.jūnija Protokola par grozījumiem 1980.gada 9.maija Konvencijā par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF) C papildinājuma „Noteikumi par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem” pielikums (RID). Bīstamo kravu aprites likuma 3.panta ceturrtā daļa nosaka, ka jautājumus par bīstamo kravu apriti un tās uzraudzību dzelzceļa pārvadājumu jomā reglamentē RID, bet satiksmē uz valstīm, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, — Starptautiskās dzelzceļu sadarbības organizācijas 1951.gada 1.novembra Nolīguma par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi (SMGS) 2.pielikums „Bīstamo kravu pārvadājumu noteikumi”..

Bīstamo kravu pārvadājumus jūras transportā reglamentē Bīstamo kravu aprites likums, 1974.gada Starptautiskā konvencija par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras (SOLAS-74 konvencija) un tās 1978.gada un 1988.gada protokoli, 1973.gada Starptautiskā konvencija par piesārņošanas novēršanu no kuģiem un tās 1978.gada protokols (MARPOL konvencija), Starptautiskais jūras bīstamo kravu kodekss (IMDG kodekss), Starptautiskais kodekss par kuģu konstrukciju un aprīkojumu, kuri pārvadā bīstamās ķīmiskās vielas kā lejamkravas (IBC kodekss), Starptautiskais jūras beramkravu kodekss (IMSBC kodekss), Starptautiskais kodekss par kuģu konstrukciju un aprīkojumu, kuri pārvadā sašķidrinātas gāzes kā lejamkravas (IGC kodekss) un Starptautiskais kodekss iepakotas radioaktīvas kodoldegvielas, plutonija un radioaktīvo atkritumu ar augstu radioaktivitātes līmeni drošai pārvadāšanai ar kuģiem (INF kodekss), Baltijas jūras reģiona vides aizsardzības konvencija, kā arī Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likums, Ministru kabineta 2009.gada 15. septembra noteikumi Nr.1060 "Noteikumi par bīstamo un piesārņojošo kravu apriti un kontroli ostās".

Bīstamo kravu pārvadājumus gaisa pārvadājumu jomā reglamentē Bīstamo kravu aprites likums, Konvencija par starptautisko civilo aviāciju, kā arī Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas Tehniskā instrukcija bīstamo izstrādājumu drošai pārvadāšanai pa gaisu (ICAO-TI), kuru minētā konvencija nosaka par saistošu. Ministru kabineta 2008.gada 26.februāra noteikumi Nr.123 "Bīstamo izstrādājumu un bīstamo kravu gaisa pārvadājumu veikšanas kārtība", kuri izdoti saskaņā ar likuma "Par aviāciju" 84.panta otro daļu.

ICAO-TI Latvijai ir saistošs kopš 1992.gada, IMDG Kodekss – kopš 1993.gada un RID – kopš 1999.gada, kad Latvija iestājās attiecīgajās starptautiskajās organizācijās.

Tā kā lielākā daļa pārvadājumu ir starptautiski un iespējamo negadījumu sekas arī varētu būt starptautiskas, tad ir izstrādāta starptautiska sistēma bīstamo kravu transporta drošības garantēšanai.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomiskās un sociālās padomes Bīstamo kravu transportēšanas ekspertu komiteja ir izstrādājusi un regulāri papildina dokumentu "Rekomendācijas bīstamo kravu pārvadāšanai" (turpmāk – ANO Rekomendācijas). Šis dokuments ietver kopējus bīstamo kravu klasifikācijas, iepakojšanas, marķēšanas un citus noteikumus visiem transporta veidiem, tādējādi atvieglojot arī multimodālos pārvadājumus. ANO Rekomendācijas ir adresētas visām valdībām nacionālo noteikumu izstrādei, kā arī tādām starptautiskajām organizācijām kā Starptautiskā dzelzceļa organizācija (OTIF), Starptautiskā Jūrniecības organizācija (IMO), Starptautiskā civilās aviācijas organizācija (ICAO) un tādām reģionālām komisijām kā ANO Eiropas Ekonomiskā Komisija (EEK) starptautisku nolīgumu un konvenciju izstrādei par bīstamo kravu pārvadāšanu.

Ievērojot ANO Rekomendācijas:

ANO Eiropas Ekonomiskā Komisija ir izstrādājusi Nolīgumu par bīstamo kravu starptautiskiem pārvadājumiem pa autoceļiem (*Agreement concerning the international carriage of dangerous goods by road (turpmāk tekstā - ADR)*);

Starptautiskā dzelzceļa organizācija (OTIF) ir izstrādājusi Konvenciju par starptautiskiem dzelzceļa pārvadājumiem, kurā ietverta arī Noteikumi par bīstamo kravu starptautiskiem dzelzceļa pārvadājumiem (*Regulations concerning the international Carriage of Dangerous Goods (turpmāk tekstā - RID)*);

Starptautiskā civilās aviācijas organizācija ir izstrādājusi instrukcijas bīstamo kravu gaisa pārvadājumiem Tehniskās instrukcijas drošam bīstamo kravu aviotransportam (*Technical instructions for the safe transport of dangerous goods by air (turpmāk – ICAO-TI)*);

Starptautiskā Jūrniecības organizācija ir izstrādājusi Starptautisko jūras bīstamo kravu kodeksu (*International Maritime Dangerous Goods Code*)

<https://www.sam.gov.lv/lv/normativais-regulejums>